

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-229

від «25» травня 2018 року

**Віце-прем'єр-міністру України –
Міністру регіонального
розвитку, будівництва та
житлово-комунального
господарства України
Зубку Г.Г.**

Шановний Геннадію Григоровичу!

До Асоціації міст України надходять численні звернення від органів місцевого самоврядування з приводу вкрай незадовільного стану підприємств теплопостачання, який зумовлений наступними проблемами.

Заборгованість з різниці в тарифах. Не зважаючи на прийняту нормативно-правову базу та передбачені у Державному бюджеті на 2017 рік кошти, на початок 2018 року залишилися непогашеними 1,83 млрд грн різниці в тарифах за надані населенню та бюджетним установам послуги з тепло- та гарячого водопостачання, що виникла станом на 01.01.2016 року. Протягом 2016 року різниця в тарифах за ці послуги накопичилася у розмірі 5,85 млрд грн, а за 2017 рік зросла ще на 5,48 млрд грн. Таким чином, загальна сума різниці в тарифах за минулі роки складає більше 13 млрд грн, і механізм та джерела для покриття збитків підприємств теплопостачання відсутні.

Заборгованість державного бюджету перед комунальними підприємствами за надані споживачам пільги та субсидії. Стала звичним явищем заборгованість державного бюджету перед підприємствами теплопостачання за надані пільги та субсидії. Так підприємства отримують відшкодування з державного бюджету за пільги та субсидії, надані у жовтні, листопаді та грудні поточного року лише в наступному році. Така ж ситуація і з станом розрахунків після закінчення опалювального сезону, коли заборгованість погашається остаточно протягом тривалого часу. Наприклад, заборгованість перед підприємствами теплопостачання на момент закінчення опалювального сезону 2017-2018 року склала 4,7 млрд грн, на 15 травня 2018 року становила 3,2 млрд грн, таким чином за місяць зменшилася лише на 1,5 млрд грн.

Відсутність дієвих інструментів боротьби з боржниками. Протягом останнього часу досить суттєво зросла заборгованість населення за отримані житлово-комунальні послуги. Так якщо на 1 січня 2016 року така заборгованість складала майже 11 млрд грн, на 1 січня 2017 року - 13,7 млрд грн, на 1 січня 2018 року – 16,4 млрд грн, то на 1 квітня 2018 року склала майже 21 млрд грн. Левова частки цих цифр є заборгованістю населення перед підприємствами теплопостачання. Для стягнення заборгованості у судовому порядку підприємства повинні сплатити судовий збір у розмірі не менше прожиткового мінімуму, який на сьогодні складає 1762 грн. Сплата таких коштів для підприємств, кредиторська заборгованість яких станом на 1 березня 2018 року складає 28,9 млрд грн, є серйозною проблемою. Але навіть у випадку прийняття судом рішення про стягнення заборгованості з споживача, такі рішення не виконуються Державною виконавчою службою. Таким чином блокуються кошти комунальних підприємств, витрачені на судовий збір. В той же час штрафні санкції та пені, які можуть застосувати комунальні підприємства до населення, на законодавчому рівні встановлені в значно нижчих рівнях, ніж штрафні санкції та пені, які застосовуються до комунальних підприємств з боку постачальників енергоносіїв. Тобто комунальні підприємства перебувають в нерівних економічних умовах з постачальниками енергоносіїв.

Складний та тривалий механізм перегляду тарифів. В той час, коли рішення про збільшення вартості природного газу приймається та вступає в дію протягом кількох днів, строк перегляду тарифів триває декілька місяців. Протягом всього цього часу підприємства працюють у збиток за тарифами, які не відшкодовують собівартість наданих послуг. Є і інші проблеми в галузі тарифоутворення, які є наслідком неефективної діяльності НКРЕКП. Зокрема, це неврахування в тарифах витрат на виконання технічних регламентів, включення до тарифів у занижених розмірах економічних складових (заробітної плати, індексів інфляції та цін виробників, амортизаційних відрахувань).

Значна заборгованість комунальних підприємств за спожитий природний газ. На момент закінчення опалювального сезону 2017-2018 років, заборгованість підприємств теплопостачання за спожитий природний газ склала 27,1 млрд грн. Значна частка цієї заборгованості - це нараховані штрафні санкції та пені. Головними причинами виникнення такої заборгованості є невиконання державою зобов'язань по відшкодування різниці в тарифах, своєчасному відшкодуванню пільг та субсидій.

Така заборгованість ставить комунальні підприємства у залежність від монополістів-постачальників природного газу, які користуючись цим:

- завчасно не надають комунальним підприємствам номінації на природний газ, що ставить під загрозу надання послуг теплопостачання населенню;

- не укладають договори на постачання природного газу відповідно до Примірного договору, форма якого затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2016 року № 357;

- включають до умов договору високі розміри штрафів та пені.

Відсутність коштів на підготовку до опалювального сезону та оновлення матеріально-технічної бази підприємств теплопостачання. Всі зазначені вище проблеми призводять до того, що у підприємств теплопостачання відсутні кошти на підготовку до нового опалювального сезону, не кажучи вже про оновлення матеріально-технічної бази. Наслідком цього є аварійні (як локальні так масштабні) ситуації, як трапляються під час початку та проходження опалювального сезону. Враховуючи випадки стягнення коштів МФО, які були спрямовані на реалізацію інвестиційних проектів, в рахунок заборгованості за природний газ, збитковість галузі теплопостачання, відсутність державної фінансової підтримки, заходи з підготовки до опалювального сезону та реконструкції котелень і систем теплопостачання здійснюються переважно за кошти органів місцевого самоврядування. Однак враховуючи збільшення видатків на реалізацію інших повноважень, зокрема у сфері освіти та охорони здоров'я, органи місцевого самоврядування не можуть забезпечити фінансову підтримку підприємств теплопостачання у необхідних об'ємах.

Невизначеність у встановленні постачальника природного газу. Закон України «Про ринок природного газу» визначив, що з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на його суб'єктів можуть покладатися спеціальні обов'язки, в обсягах та на умовах, які визначаються Кабінетом Міністрів України. Таким чином, починаючи з 1 жовтня 2015 року підприємства теплопостачання отримують природний газ за механізмом, який визначається Кабінетом Міністрів України. На сьогодні такий механізм визначений постановою Кабінету Міністрів України від 22 березня 2017 року № 187 «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу». Необхідно зазначити, що при затвердженні такого механізму Кабінет Міністрів України встановлює кінцевий термін дії відповідного акту. Так постанова Кабінету Міністрів України від 22 березня 2017 року № 187 повинна була припинити свою дію з 1 квітня 2018 року, але постановою Уряду від 28 березня 2018 року (яка набрала чинності 1 квітня 2018 року), її дія була продовжена до 1 червня 2018 року. Відповідно, під час проходження опалювального сезону підприємства теплопостачання своєчасно не змогли оформити договірні відносини з постачальником природного газу. Зважаючи на втрату чинності зазначеної постанови уже найближчим часом не зрозуміло, за якими принципами та на яких умовах будуть отримувати природний газ виробники тепла. Внаслідок такого недосконалого законодавчого регулювання механізму постачання природного газу за спеціальними обов'язками, підприємства теплопостачання змушені діяти поза межами правового поля.

Відсутність нормативно-правових актів, необхідних для забезпечення реалізації Законів України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» та «Про житлово-комунальні послуги». Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про комерційний облік теплової енергії

та водопостачання» передбачають майнову відповідальність підприємств тепло- та водопостачання за надання послуг без забезпечення їх комерційного обліку. Так надавачі послуг повинні забезпечити встановлення приладів комерційного обліку тепла до 3 серпня 2018 року, а приладів комерційного обліку постачання гарячої води та водопостачання - до 3 серпня 2019 року. При цьому протягом 10 місяців не були прийняті нормативно-правові акти, які покликані забезпечити джерело коштів для встановлення приладів комерційного обліку, їх обслуговування а також визначити систему взаємовідносин між органами влади, надавачами та споживачами послуг. Закон України «Про житлово-комунальні послуги» вступає в дію 10 червня 2018 року, при цьому не прийнятий жоден з 36 підзаконних нормативно-правових актів, таким чином підприємства - надавачі послуг не матимуть можливості надавати послуги за нормами Закону.

Враховуючи важливість вирішення зазначених проблем для органів місцевого самоврядування, просимо Вас, **шановний Геннадію Григоровичу**, провести відповідну нараду за участі міських голів – членів Правління Асоціації міст України.

З повагою,

Виконавчий директор Асоціації

О.В. Слобожан